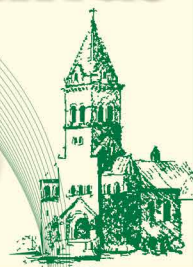

KÉZLEPFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL

2018. tél
XXII. évfolyam, 4. szám

**„MERT ISMERITEK A MI URUNK JÉZUS KRISZTUS
KEGYELMÉT: HOGY GAZDAG LÉTÉRE
SZEGÉNNYÉ LETT ÉRTETEK, HOGY TI AZ Ő
SZEGÉNYSÉGE ÁLTAL MEGGAZDAGODJATOK.”**

(2KOR 8,9).

**ÁLDOTT ÁDVENTET ÉS KARÁCSONYT
KÍVÁNUNK KEDVES OLVASÓINKNAK!**

Szeretett Gyülekezet!

Mozgalmas néhány hét áll mögöttünk, és még mozgalmasabb előttünk. Még élénken élnek bennünk a szavak, hangok és képek a gyülekezeti hétvége eseményei kapcsán – ezekre is visszat tekintünk a következő oldalakon –, de immár az adventi és karácsonyi időszak programjai járnak az eszünkben, és növekvő örömmel és várakozással nézünk ezek elé.

Az áhítat, amely kapcsolódik a templom és a gyülekezet történetéhez is, emlékeztet az advent és karácsony

lényegére; továbbá ebben a számban is olvashatnak beszélgetéseket, beszélgetéseket az elmúlt hetek eseményeiről – a képek ezekről néha legalább olyan sokat mondanak, mint a szavak – könyvajánlót, és természetesen felhívjuk a figyelmet a következő hetek gazdag programjaira is.

Jó olvasást, és mindenekelőtt áldott várakozást és a testté lett Ige érkezése feletti nagy örömet kívánunk!

■ A SZERKESZTŐSÉG

A szegénnyé lett Isten – „karácsony kétszer”

„Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztus kegyelmét: hogy gazdag létére szegénnyé lett értetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.” (2Kor 8,9)

A címlapon látható kép címe: Szegények karácsonya (1941, színes dia-sorozat a gyülekezet életéről, Dr. Láng Adolf Rudolf sebész főorvos készítette, Szántó Róbert felkérésére, de már csak az ő halála után, 1941-42-ben, Agfacolor filmre, Leica géppel.) Felkavaró a kép, mely az idén 90 éves templomunk tanácstermében készült 77 évvel ezelőtt. Arcok, tekintetek, melyek éppen azt a csodát, azt a mennyei ambivalenciát fejezik ki, melyet karácsony ünnepe, és benne az inkarnáció csodája jelent. Egyszerre van meg benne az angyalok kórusa és a gyászolók csendje, a csillogó karácsonyfa és a homályos emlékek, az isteni világosság győzelme és az emberi sötétség állandósága. Ami összeköt minket ezzel a képpel, nemcsak a helyszín és eleink, hanem az a felismerés, hogy ma is ugyanarra a fényre, pontosan ugyanarra a világosságra van szükségünk, mint a pásztoroknak, angyaloknak, bölcseknek, gazda-

goknak és szegényeknek, 2000 évvel ezelőtt, vagy akár 77 évvel ezelőtt. Sőt, a szegényeknek „duplán”. Ady Endre a Nagyváradai Naplóban, 1901. december 25-én a Szegények karácsonya című írásában így ír: „Ünnepel az egész világ – a szegény ember is. És a szegény ember öröme, békéje kétszeres.” Sokan, sokféleképpen írnak a karácsony teljességéről, és hogy hányféleképpen is valósul meg ilyenkor a szeretet. Azt kívánom mindenkinek, hogy a szegénnyé lett Isten evangéliumát, a Betlehemi Gyermekek születésének örömhírét, melyet Pál csodálatos módon fogalmaz meg a korinthusiaknak, vigyük el minél többekhez idén is – szóval és tettel egyaránt! Így lehet az idej karácsonyunk gazdag, a szó jézusi értelmében, és válhat mások számára, a szó szerint és átvitt értelemben vett szegények számára is kétszeres örömmé.

■ GÁNC S TAMÁS

SZERETET éhség

A hajdani Kőszegi Gyurácz Ferenc Evangélikus Leánygimnázium Egyesületének tagjaként vehettem részt az Országházban, a Keresztény Civil Szervezetek Országos Fórumának 17. ülésén. Kormányunk új törvényi szabályozása által kívánja megoldani a hajléktalanok helyzetét; biztosítani kívánja a hajléktalan szállóban való elhelyezésüket, ahol lakhatást, tisztálkodást, ellátást biztosít az eddig utcán, tereken, aluljárókban élő lakás nélküli embereknek.

A találkozón elkötelezett emberek: lelkészek, teológusok, pszichiáterek, szociális munkások tartottak előadást tevékenységükről, eddig végzett munkájukról, a hajléktalanság okainak vizsgálatáról, melyek mélyen megérintettek mindnyájunkat. A problémák fő gyökere – akár születésüktől kezdve, akár a későbbi helyzetek következtében elvesztett családi életük felbomlása miatt – a szeretet hiánya. Ezt példázza, hogy nem egy esetben egy hajléktalan a kutyájával együtt várja a segítséget a mi fillérjeinkből, mert neki a szeretetből csak ez az egy maradt: a hűségese kutyája.

Most, amikor közeledik a karácsony, és azon töprengünk, hogy szereteteinknek milyen ajándékot adjunk, gondoljunk azokra, akiknek a szeretetből talán csak az az egy kutyájuk maradt, aki mellettük áll.

Az előadások záróakkordjaként Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár feltette a kérdést: Mit tud tenni az állam? Válasza, hogy lehetőséget ad az elviselhetőbb életre, amikor felkínálja a hajléktalan szállókban való elhelyezést, az éjjel-nappal melegedést. A hajléktalanok gondozása ugyanakkor alapvetően önkormányzati feladat, másrészt egyházi kötelesség.

Szólnom kell arról a hálózatról, amit a mi gyülekezetünkben Mohácsi Gabika és elkötelezett csoportja végzett éveken keresztül. Óriási feladatot vállaltak a szeretettől indítva. Sohasem felejttem el azt az egyik, karácsony előtti alkalmat amin én is részt vettem, és amikor fehér abrosszal terített vacsorán látták vendégül az elhagyottakat, a Bibliából felolvasott karácsonyi örömhír tolmácsolásával.

Szomorú, hogy az önkormányzat ezt a lehetőséget megszüntette azáltal, hogy nem biztosított számunkra alkalmas helyiséget a hajléktalanok gondozására. Bízom abban, hogy önkormányzatunk egyre bővülő lehetőségei ismét lehetővé teszik, hogy a szeretet jegyében a mi gyülekezetünk is ismét bekapcsolódhasson ebbe a szeretet szolgálatba.

■ MARTOS PÁLNÉ

Kelenföldi asztalok körül – egy könyv margójára

Beszélgetés Bence Jutkával és Simonné Bencskó Katalinnal

– *Kedves Jutka és Kati, a gyülekezeti hétvége keretében már bemutatásra került a „Kelenföldi asztalok körül”, de nem mindenki tudott ezen az alkalmon részt venni, és lehet, hogy az időkorlátok miatt nem is tudtatok mindent elmondani. Mondanátok valamit arról, miért és hogyan készült ez a könyv?*

B.J.: A 80. évfordulóra kiadott Kelenföldi ízek elég hamar elfogyott, és még az utóbbi években is sokan kérdezték, gyülekezeti tagok és „külső-

sők” is, hogy nem lehet-e kapni. Ezért, az újabb jubileumhoz közeledve érelődött a gondolat, hogy adjuk ki újra, de már kibővítve. Kati volt megint a kezdeményező, és ahogy gyűlt a sok új anyag, könnyű volt rávenni, hogy akkor már állítsunk össze egy teljesen új könyvet az előbbi mintájára.

– *Van-e valami, amit a bemutatón nem tudtatok elmondani, de amit fontosnak tartotok?*

S.B.K.: Köszönjük lelkészeinknek, hogy ránk bízta ezt a különleges fel-

adatot. Bízunk bennünk, szeretettel lelkésítették, minden segítséget megkaptunk tőlük, Márti még az utolsó pillanatokban is küldte a hiányzó képeket, ha kértük.

Férjeink is velünk együtt dolgoztak, és mi örömmel fogadtuk az észrevételeiket. Tetszett nekik, ahogy a sok-sok „papírhalmazból” szépen kialakult a könyv végleges formája.

B.J.: Fontos hangsúlyozni, hogy a könyvben szereplő történetek subjektív visszaemlékezések. Missura Tibor bácsi például nyilván másként mesélné el a farkasréti templom felépítésének történetét, mint ahogy az itt szerepel a gondnok szemszögéből. De sok más kedves mesén keresztül nyerhetünk bepillantást egy-egy kelenföldi család életébe is.

- *A rengeteg munka közepette mi jelentette számotokra a legnagyobb örömet, élvezetet?*

S.B.K.: Nagyon jó volt sok gyülekezeti tagunkkal beszélgetni, találkozni a receptek pontosítása ürügyén, hallani a gyermekkorukban átél, szép ünnepi emlékeket, látni, hogy a nagymamák milyen szeretettel igyekeznek ezeket megosztani az unokákkal úgy, hogy velük együtt készülődnek, sütnek-főznek. Így észrevétlenül egy-egy illat felidézi majd bennük is ezeket a csodás, közös emlékeket.

B.J.: Kiderült, hogy a gasztronómia nagyon jó közös téma, szinte mindenkinek hozzá tud szólni, és ezáltal sokakhoz közelebb kerültünk.

Na, és nagyon jó volt együtt dolgozni! Összeszokott párosként főzőcskéztünk, rendeztük a recepteket, alakítottuk a fejezeteket, lelkesítettük egymást egy-egy különleges ételleírás vagy fénykép kapcsán, örültünk a könyv sokszínűségének.

- *Van-e már valami visszhangja a könyvnek?*

Itt kezdődött az érdemi munka

S.B.K.: Sok pozitív visszajelzést kaptunk, aminek nagyon örülünk. Úgy érezzük, hogy sikerült, amit szerettünk volna. Ez a kiadvány is a gyülekezetünk életét mutatja be, mirőlünk szól, és igazán tartalmas, szép könyv lett belőle. Ezenkívül többektől hallottam, hogy a könyv olvasása, nézegetése közben kedvet kaptak sütni-főzni, újabb ötletek vagy régi konyhai élmények jutottak eszükbe. Ez is célunk volt.

B.J.: A könyv reklámozása kapcsán többen kérdezték, hogy mi a műfaja. Rájöttünk, hogy meghatározhatatlan. Receptkönyv és gyülekezettörténeti kiadvány egyben. Semmire sem hasonlít, a fontos, hogy a mienk, kelenföldieké!

- *Köszönjük a beszélgetést!*

■ BD

Kicsoda a szakállas bácsi?

Beszélgetés Komáromi Benedekkel

- *Kedves Benedek! Szeptember óta vagy hatodéves gyülekezetünkben, a családi istentiszteleteken már régebb óta szolgálsz. Mondanál néhány szót magadról? Hogyan kerültél közénk? Milyen fontos dolgok vannak még az életedben?*

- 34 éves vagyok. Négy gyerekem van (egy közülük pocakban). Tanító az első szakmám, abban is dolgozom. Eredetileg Deák téri vagyok, a második gyermekünk születése előtt költöttünk a XI. kerületbe. Hosszú ideig kísérleteztünk, hogy hova és hogyan tudunk járni családosan templomba. Itt kötöttünk ki. Ezek a fontos dolgok az életemben. A családom, a hitem és a hivatásom.

- *Hatodévesnek lenni biztos nem egyszerű, hiszen rövid idő alatt kell*

beilleszkedni egy új közösségbe, megtalálni a helyed egy új szerepkörben. Ugyanakkor nagyon sok öröm és megerősítés is ér. Mik azok a feladatok, területek, amik feltöltenek, amiket a legjobban a magadénak érzel?

- A családomnak nehezebb, mint nekem, mert a munka és a hatodéves feladatok mellett alig látnak. Beilleszkedni nem volt nehéz, bár a folyamat még tart. Tényleg sok erőt ad a közösség, és az, hogy itt az Ige van a központban. Egyszer egy szerzetes

mondta, hogy neki nem menne sem a civil, sem a családi élet. Az tartja a helyes úton, hogy folyton a Tűz közelében van. Jól ismeri az Isten, tudja, hogy milyen gyenge, ezért húzza magához ilyen közel. II. János Pátról pedig azt hallottam, gyakran aludt az oltár közelében. Nekem is épp ez kell. Ez tölt fel: az Ige és a szolgálat, ha érzem, hogy a helyemen vagyok, és azt csinálom, amire rendeltettem.

- Mit érzel, mi az, ami a legnagyobb kihívást jelenti neked?

- Mindig a „hivatali meló” ment a legnehezebben, a tanításban is és itt is, az, ami nem kifejezetten „szakmunka”. Nem véletlen választottak az első közösségekben is diakónusokat. Ott más nehézségek merültek föl. Ma még huszonöt másik szakterületen kéne helytállnia egy lelkésznek. Nem panaszkodom: jelen pillanatban kevés ilyen feladat van, de tudom, hogy kijut majd ebből is elég. Meg természetesen nem szeretném, ha a családom csak fényképről ismerne.

- Milyen terveid vannak a jövőre nézve?

- Legszívesebben kombinálnám a tanítóságot a lelkésziséggel. Leginkább az igei szolgálat érdekel. Azt gondolom, hogy kevesebbre tartjuk ma ezt, mint kéne. Ha ez nincs, a többi tevékenység is alaptalan. Azt hisszük, hogy a különböző társadalmi szerepvállalások fontosabbak, mint az Ige

hirdetése. Pedig a különböző tevékenységi formák, így például a diakónia és részterületei, vagy akár a politikai szerepvállalás, ha van, mind csak „jel” újszövetségi értelemben, ami Istenre mutat. És arról az Istenről, aki erre indított, kötelességünk beszélni ez előtt, után és közben. Az Ige erősebb és több, nagyobb munkát végez, mint mi valaha tudnánk. Ezt kell elhinni és nem szégyellni semmilyen körülmények között.

- Köszönöm a beszélgetést!

■ IVE

Ha tanít Benedek

Orgona, énekóra, pingpong

Beszélgetés Németh Sándorral

- Kedves Sanyi! Örömmel köszönünk mint szolgatársat Kelenföldön. Már volt időd bizonyítani, hogy méltóképpen helyettesítéd az egyéves tanulmányon lévő orgonistánkat, Pál Dianát. Honnan érkezted közénk, s hol ismerkedtél meg az egyházi zenével?

- Szülőfalum Kemeneshőgyész, ez egy Veszprém megyei kis település, itt hallottam először orgonaszót, amelynek hatására kezdetben magamtól, majd később már tanári irányítással foglalkoztam billentyűs hangszerekkel. Eleinte inkább zongoráztam, majd 2000-ben eljutottam a fóti kántorképzőbe, ahol –néhány, harmóniummal töltött tanfolyamot követően – az orgonatanulmányaim is megkezdődtek.

- Van-e olyan területe a zenének, ami különösképpen érdekel, amivel kiemelten foglalkoztál?

- Végzettségem szerint ének-zene tanár és karvezető vagyok, de fontosabb szerepet mégis inkább az orgonazene töltött be az életemben. Az orgonairodalom azon részével foglalkozom többet, amelyet az istentiszteleten használni lehet, ezen belül is leggyakrabban a barokk korban élt

zeneszerzők műveit játszom.

- Említetted, hogy középiskolai tanár vagy. Mit jelent számodra a tanítás és az, hogy nap mint nap diákkorúakkal működhetsz együtt?

- Alapvetés volt az életemben egész kis koromtól, hogy mindenképp tanítani szeretnék. Az már egy kicsit később alakult ki, hogy a zene lesz az, amit fogok is. Jelenleg a Fazekas gimiben tanítok ének-zenét leginkább középiskolai korosztálynak, de ugyanott voltak már osztályaim alsó tagozattól kezdve is. Izgalmas kihívás volt megtalálni teljes létszámú osztályokkal heti egy vagy két órában a közös hangot, s úgy eltölteni az énekórát, hogy ismeretadás is történjen, de mégis valahogy tartalmas kikapcsolódás is lehessen az a diákok számára.

- Van-e valami hobbid? Úgy tudom, rendszeresen sportolsz. Mesélnél erről?

- 12 éves koromban kezdtem versenyszerűen asztaliteniszezni. Ez volt az a hobbi, ami nagyszerűen kiegészítette a tanulást és a zenei felvételig elváró készülést az általános iskolai éveimben. Sajnos ez abbamaradt, miután a konziba kerültem Szombathelyre. Három éve viszont egy kedves faze-kasos kollégámnak meséltem ezekről a dolgokról, s elhívott az egyesületébe, hogy egy kicsit „ütögessünk”... Azóta is ott vagyok, s nagyon örülök, hogy visszatért az életembe a pingpong!

-Kántorként napi kapcsolatba kerülsz a gyülekezettel. Van-e már olyan közösség Kelenföldön, ahol otthon érzed magad?

- Legtöbb kapcsolatam a gyülekezet énekkarával van. Fantasztikus élmény volt velük az októberi gyülekezeti ünnepen együtt dolgozni, nagyon jól éreztem magam a körükben, jólesett a lelkesedésük, figyelmük, amit a közös munkában nyújtottak! Várom a következő „együttmuzsikálást”!

- Köszönjük a beszélgetést!

■ BENCE GÁBOR

Ami a képeken nem látható

Templomunk felépülésének kilencvenedik évfordulóját ünnepeltük az október 19–21-i hétvégén. Ennek az ünnepi pár napnak a keretében különleges fotókiállítás nyílt a tanácsteremben, mely kiegészítette a korábbi, a hetvenötödik évfordulóra készített összeállítást. A képek válogatásáért köszönet illeti Schermann Ákost, valamint Harmati Bélát, aki az elmúlt tizenöt év képeiből állított össze album formájú válogatást. A kiállítást Ittész András nyitotta meg, akinek ott elhangzott szavaiból idézünk részleteket és így szeretnénk visszaadni az alkalom különleges atmoszféráját.

„A teremben körben, tablókön látható képek 15 évvel ezelőtt, a templomszentelés 75 éves évfordulójának megünneplésekor ugyanígy láthatók voltak. Sokan közülünk már akkor élvezettel nézegettük őket, és most örülhetünk annak, hogy újra segíte-

nek bennünket a gyülekezetünk szempontjából régmúltnak és félmúltnak tekinthető időszakok megismerésében és/vagy felidézésében.” – emlékezett az előző ünnepi évfordulóra Ittész András.

„Bízatom mindenkit, azokat is, akik látták már ezeket a képeket, és azokat is akik még nem, hogy merüljenek el a részletekben. Személyes kapcsolódások nélkül is sok-sok érdekességre csodálkozhatunk rá a fotókon és egyéb dokumentumokon.”

„A szépet és jót, fontos embereket, ünnepi és rendkívüli alkalmakat mutató sok-sok kép mellett próbáljuk megtalálni a hétköznapokat bemutató, vagy legalábbis rájuk utaló képeket, jeleket. A mai, képekkel agyonterhelt és képekkel emberek lelki egészségét is veszélyeztető korszak előtt is sok veszélyt hordozott az, ha a képeken megörökített világot gondoltuk „a világ”-nak, magunkra vonatkoztatva: „a kelenföldi gyülekezet életé”-nek. Most nem a direkt hamisításokra gondolok (hogy például leretusálunk valakit a képről, mint Trockij Sztálin mellől), hanem arra, hogy mi mindenről nincs kép. Kevés kép van a bibliaórákról, kis létszámú esti istentiszteletekről és az egyházi mindennapos munkájáról, de valószínűleg egyáltalán nincs kép arról, amikor a kántor a korárelőjátékot gyakorolja, a lelkész az igehirdetésre készül vagy éppen lelkipásztori beszélgetést folytat valakivel. Pedig, ha a gyülekezet történetére gondolunk, annak talán ezek a meghatározóbb összetevői.”

„Többen tudják rólam, hogy nem szeretem, amikor istentiszteleti ige-

olvasásnál az egyes szakaszok előtt a Biblia kiadói által beiktatott címek úgy hangzanak el, mintha azok a Szentírás szövegéhez tartoznának. Itt most mégis hadd utaljak arra, hogy a 78. zsol-tár „címéül” az új protestáns fordítás kiadói „A történelem tanítása” címet adták. A keresztszüleimtől annak idején kapott Károli-fordításban ugyanitt ez áll: „Istennek az Izráel népéhez való sokféle jótéteményei és csapásai”. Innen idézem most a 3. és 4. verset: „Amiket hallottunk és tudunk, mert őseink elbeszéltek nekünk, nem titkoljuk el fiaink elől, elbeszéljük a jövő nemzedéknek: az ÚR dicső tetteit és erejét, csodáit, amelyeket véghez vitt.”

„A csapásokról se feledkezzünk meg, de még inkább ne feledkezzünk meg arról a sok csodáról se, amit gyülekezetünk mint közösség ajándékként kapott Tőle. Adja Isten, hogy a ma bemutatott könyvvel együtt ezt a kiállítást is egy kis csodaként, a hitünket és idetartozásunkat erősítő eszközként tudjuk értékelni és megőrizni. Az életünket meghatározó nagy csodák mellett ezt se titkoljuk el fiaink elől, ezt is beszéljük el a jövő nemzedéknek.”

■ ITTÉSZ ANDRÁS

A 90 éves templom történetéből

70 éve halt meg Schulek János, a kelenföldi evangélikus templom építője

Az első világháború után sorra épültek a főváros mai területén evangélikus templomaink. Ezek közül az elgondolás újszerűségének nyomait hordozza magán a kelenföldi épület-együttes. A romantizáló stílusú, mégis elég modern hatású templomhoz kétoldalt lelkész- és egyházfilakások, irodák és gyülekezeti termek csatlakoznak, korszerű gyülekezeti központot alkotva. A nagy tanácsterem – a templomhajóra nyíló ajtók révén – ünnepken, nagy látogatottság esetén növeli a templom befogadóképességét. Magát a templomot betonívekre fektetett famennyezet borítja, ami akusztikai szempontból igen bevált, és az első ilyen megoldás volt a magyarországi templomépítésnél.

A mutatós épület-együttes tervezője Schulek János műépítész volt. 1872. december 26-án született Budapesten. Apja Schulek Frigyes, a Képzőművészeti Főiskola (kezdetben: Mintarajz Tanoda), majd a Műegyetem professzora, a Mátyás templom restaurátora, és a Halászbástya Európa-szerte ismert tervezője. Anyja a Stuttgartból származó és a württembergi kegyeset magával hozó Riecke Johanna.

Schulek János így apjától az építőművészetet, anyjától a Krisztus szeretetét tanulta. Mint fiatal műépítész ő is a Műegyetemen kezdte pályafutását, ahol öt évig volt tanársegéd. Majd a századfordulón, a Halászbástya építéskor, apja tervezőirodájának vezetője lett. 1907-ben választotta meg a Fővárosi Iparrajz Iskola tanárául. Itt tanított együtt Kós Károllyal, akivel meghitt baráti viszonyba került.

1902-ben feleségül vette Gerok Lujza csellóművészt, Karl Gerok stuttgarti prelátus és neves költő unokáját. Felesége 1906-ban bekövetkezett hirtelen halála után pedig 1909-ben özv. Salacz Oszkárné Székács Melindával – Székács József püspök unokájával – kötött házasságot.

Már az I. világháború kitörése előtt is több műemléket restaurált Pozsonyban, Eperjesen stb. A háború viszontagságos évei utáni időkből a szadai református templom, az Aszódi Evangélikus Gimnázium, a sárospataki „angol internátus” és más középület tervezése fűződik nevéhez. A kelenföldi templomunk építése mellett Debrecenben a megroskadt és lebontásra ítélt ún. Kis-templomot mentette meg, majd édes-

apja elkezdett munkájának, a Mátyás templom tornyának keményebb kőből való teljes újjáépítését irányította.

Életének legnagyobb öröme és sikere azonban a visegrádi reneszánsz palota felfedezése és régészeti feltárása volt: 1934-ben talált rá a földcsuszamlás által teljesen elborított romokra, s azt szívós, körültekintő munkával fokozatosan feltárta és helyreállította.

76 éves korában váratlanul érte a halál. Kedves tartózkodási helyén – Visegrádon – temették el.

Schulek Tibor adatai alapján 1978-ban állította össze Bencze Imre, a gyülekezet lelkésze Schulek János halálának 30. évfordulójára.

”Kiitos ystävyisseurakunta Kelenföld”

Köszönjük, kelenföldi testvérgyülekezet!

”Boldogság, mikor templomodba jöhettek, Uram, kapuidba lépve szentséged elé.”

Ez a finn énekeskönyvi ének fogalmazza meg tömören, hogyan éltük át mi, a herttoniemi gyülekezet képviselői templomotok 90 éves születésnapjának háromnapos ünnepét.

A viszontlátás öröme, találkozások, az új szakácskönyv bemutatója, játékos vetélkedő, látogatás a felújított evangélikus múzeumban, a Lélek megtapasztalása a templomban mind szavakon, mind a zenén keresztül a szombat esti, csúcspontként kimagasló koncerten.

Sokat dolgoztatok az ünnep érdekében. Mi pedig sokat kaptunk. Sikerral jártatok.

Felemelő élmény volt vasárnap, ahogy az istentiszteleten és az úrvacsorán keresztül csatlakozhattunk ahhoz a nemzedékeken átívelő láncolathoz, amelynek tagjai 90 éven át ebbe az istenhajlékba jöttek. Különböző okok vezették a templomba őket, de a kegyelem és vigasztalás igéi mindig új erőt adtak a hétköznapokra.

Mindezekért hálás köszönet: Kersti és Jaakko Rantasalo

”Az Úr békéje legyen veletek!”

Szülőként a gyermek-bibliakörrel

Zalán fiunk második éve jár rendszeresen a gyermek-bibliakörre. Most 7 éves, első osztályos általános iskolás. Remek kezdeményezésnek és lehetőségnek tartom ezt az alkalmat, hiszen egy 7 év alatti gyermektől nehezen várható, hogy az egy órás istentisztelet csendben, sőt figyelmesen végigülje. (Pláne meg is értse!) A gybk egy kötetlenebb „hittanóra”, mely remek előszobája lehet a későbbi, „nagy” istentiszteletre járásnak.

Az első 20-30 percben énekelnek, tanulnak, majd kézműveskednek (festés, gyurma stb.), végül játszhatnak (csocsó, ping-pong, labdázás az udvaron), míg meg nem érkeznek a szülők az istentiszteletről. Persze ha a gyerkőc kicsi, vagy még nem annyira önálló, akkor a

szülő is nyugodtan maradhat a bibliakörön. Ha egy kisebb társuknak lankad a figyelme és inkább a játékos kosárban matat, az is teljesen rendben van :)

A tematika általában egy közelgő ünnephez vagy évfordulóhoz kötődik. Ha nagyobb létszám jön össze, akkor a nagyobbakkal (iskolás, olvasni tudó) külön foglalkoznak. Ez nekem nagyon tetszett, de ilyenre egyszer-kétszer volt még csak példa.

Úgy érzem, idén csökkent a létszám - nem tudom miért -, de sajnos ugyanezt vettem észre a családi istentiszteleteken is. Bízom benne, hogy ez csak átmeneti állapot, és rövidesen újra pezsgő gyermekalkalmakon vehetünk részt!

■ BERTÓK TAMÁS

A Szepesség evangélikus hagyományai

Nagy érdeklődés kísérte az országos levéltár vezetője, Czenhe Miklós vetítettképes előadását az őszi Szereztvendégségünkön. A kezdő áhítatot követően, melyet hatodévesünk, Komáromi Benedek tartott, Blázy Árpád köszöntötte a megjelenteket, köztük külön az előadót és a Szepesi baráti kör képviselőit. A baráti kör

egyik hűségesebb tagjának, Lorx Ádámnak köszönhetően röviden felelevenítjük az elhangzottakat.

Mindenekelőtt Szepes vármegye térképével ismerkedtünk, mely a régi Magyarország egyik legészakibb vármegyéje. Lakosai: magyarok, németek (szepesi szászok azaz cipszerek)

és szlovákok voltak. A szászok első csoportjai II. Béla idején (12. sz.) érkeztek, de nagyobb számban a tatárjárás után telepedtek meg. Bányászattal, erdőirtással (soltészok), kézműiparral foglalkoztak. Mindannyiunk számára jól ismert a Görgey-család, akik a 13. sz. közepétől a 14. sz. közepéig voltak a szepesi szászok vezetői (comes Saxonum, Sachsengraf), és magyar nemesként századokon át fontos szerepet játszottak a vármegyében.

Egy 1910. évi felmérés szerint Szepes vármegye lakosságának nemzetiségi összetétele a következőként alakult: 56,1% szlovák, 22,2% német, 10,8% magyar, 7,1% ruszin. A 20. század során a lakosság megoszlása radikálisan megváltozott, s manapság gyakorlatilag csak szlovákok lakják. Ennek köszönhetően a több évszázados szepesi-cipszer kultúrát mára a műemlékek, múzeumok, levéltárak és temetők őrzik.

A szepességi városok közül a két szabad királyi város, Késmárk és Lőcse a legjelentősebb. A szepesi szászok már 1540 körül felvették az evangélikus vallást és Magyarország egyik legjelentősebb evangélikus megyéje lett. A 17. század végén épült Lőcsén az első evangélikus fatemplom, majd ennek leégése után 1713-ra felépült a második, amit 1839-ben elbontottak. Ugyanebben az időben épült svéd hajóácsok által a ma is létező késmárki fatemplom.

Lőcsén a fatemplom körül alakult ki az evangélikus temető, mely Dr. Astrid Kostelnikovának (Zwilling Astrid) köszönhetően mára már műemléktemető. Az ő biztatására alakult meg az immár tíz éve működő Szepesi baráti kör. Ennek tevékenységében a családkutatás, a szepesi, lőcsei ősök tisztelete, emlékeinek gyűjtése áll a középpontban. (A kör honlapja: [http://www.locseitemeto.eoldal.hu/.](http://www.locseitemeto.eoldal.hu/))

A szepesi kör aktív tagja, dr. Greschik Gyula régi családi házukat, a lőcsei Mészáros utcai Steinhausz-házat visszaszerezve, saját költségén újítja fel. A házhoz érdekes történelmi emlékek kapcsolódnak: a Steinhausz-családban őrzött hagyomány szerint az alagsori, gótikus helyiségben (ún. Steinhausz-Kammer) tartották az evangélikusok az ellenreformáció üldözése idején titkos istentiszteleteiket és összejöveteleiket. A ház egyben Steinhausz Lászlónak, a magyar parlament építésében is résztvevő műépítésznek a szülőháza és elhalálzásának színhelye.

Szó esett még azokról a neves szepesiekről, cipszerekről is, akik a magyar társadalomban, kultúrában, történelemben, és nem utolsósorban az evangélikus egyház életében is fontos szerepet töltöttek be, életükkel pedig példát mutattak.

■ LORX ÁDÁM

Kapukód – 3D-ben

Kapukód címmel tartott csütörtökönként „3D-s bibliakört” a gyülekezet nagyifje és a Budapesti Evangélikus Egyetemi Gyülekezet közössége Gombkötő Beáta és Gáncs Tamás lelkészek vezetésével és koordinálásával. A „3D-s alkalmak” különlegessége abban áll, hogy három körben gondolunk végig egy-egy igeszakaszt. Első körben, egy adott bibliai igeszakasz felolvasását követően a lelkész helyett a gyülekezeti tagok bontják ki önmaguk számára annak üzenetét. Ezt követően elmondják a többi résztvevőnek, milyen kérdés, kétely, esetleg megerősítés vagy egyéb gondolat fogalmazódott meg bennük az igével kapcsolatban. Miután mindenki megosztotta, ami megfogalmazódott benne, megnyílik a kör, és teret kap a reflexió egymás gondolataira. A harmadik állomás egy személyes összegzés, a reflexív beszélgetésen keresztül esetlegesen formálódó vélemények, gondolatok alapján, amit a tagok maguknak végeznek el. Ez a háromszakaszos bibliaértelmezés adja a 3D elnevezést a

módszernek, melynek lényege a Biblia olvasásának és megértésének elsajátítása és gyakorlása. Mindezt a közösség támogatásán keresztül, hogy kinőjük azt az élményt, miszerint gyakorta hamarabb ismerjük egy igeszakasz értelmét, mint magát a szakaszt.

Ezeknek a bibliaköröknek a Biblia olvasásán és önálló megértésén túl a közösségi élet erősítésében is szerepe van. Az alkalmakra eljárók az Írás mellett megismerhetik egymás személyiségét, gondolatait, érzékennyé válhatnak egymás lelki fejlődésére, végző soron pedig egy baráti, elfogadó és nyitott közeg jön létre ezáltal.

A Kapukód sorozat tematikusan Jézus példázataira fókuszált az őszi félévben, alkalmanként egy-egy példázattal foglalkozunk. Ezeket a találkozásokat egy rövid áhítat előzte meg, egy kötetlen beszélgetés, majd közös étkezés zárta le.

Az egyetemi gyülekezet tagjaként kezdtem el járni az alkalmakra, mely alkalmak résztvevőire már mint a két gyülekezet egy összetartó közösségre tekintek. Számomra a legérdekesebb felismerést egy novemberi alkalom adta, amikor a tíz szűz példázatát vettük, és az volt a benyomásom, hogy Jézus egyes példázata nem egyértelmű morális üzenetet hordoznak magukban, hanem egy olyan egzisztenci-

ális tartalmat, aminek a feloldásához talán nincs is még meg a megfelelő kulcsunk. A legmegnyugtatóbb élmény számomra ezeken az alkalmakon az volt, hogy a kör tagjaiban felbukkanó kérdésekhez és kételyekhez elfogadással és megértéssel közeledtünk, ezért bátrabban tudok én is továbbhaladni a hitem útján. Ritkán fordult elő, hogy az alkalmak után ne maradtunk volna még együtt tovább beszélgetni, jobban megismerni egymást. Bízom benne, hogy ez a sorozat, és az e mentén kialakult közösség sokáig fenntartja ezt a szoros együttműködést, és alkalomról alkalomra bővülni is fog újabb tagokkal.

■ LÁSZLÓ DÁVID

Biblia, tudomány, hit

A Férfikör novemberi alkalmán vendégünk volt Prof. Dr. Kroó Norbert akadémikus, kutatófizikus, aki a fenti címmel tartott közöttünk egy igen értékes és izgalmas előadást. Következzék most az elhangzottak esszenciája.

Kroó Norbert akadémikus, a szilárdtest fizika kutatója, mondandója mottójául egy **Rabindranath Tagore** idézetet választott: *A hit olyan madár, amely akkor is érzékeli már a fényt, amikor a hajnal még sötét.* Előadása bevezető részében arról szólt, hogy a nagy tudományos felfedezések (pl. a gravi-

táció, az elektromágnes, az erős és a gyenge kölcsönhatás vagy a kvantumvilág) miként változtatták meg a társadalom életét. Korunk öt legígéretesebb technológiai forradalma pedig a nano-, a bio-, az info-, az anyag- és a kvantumtechnológiák. Külön ismertette az optoelektronika nanométeres méretek

felé való kiterjesztésének lehetőségét, melynek vizsgálatával foglalkozik aktív fizikusként Kroó professzor.

A Biblia és a természet kapcsolatára térve kifejtette, hogy mivel mindkettő „szerzője” Isten, ezért egyezésnek kell fennállnia a kettő között. Szerinte döbbenetes a korreláció a természet és az Írások között: az univerzumnak volt kezdete, az élet kezdete sem volt esetleges. A bibliai teremtéstörténet részletei jól illeszkednek a Föld korai fejlődésének tudományos modelljeihez. A tudomány és vallás kérdése tekintetében megállapítható, hogy míg a hit nem támaszkodik szükségszerűen fizikai, vagy anyagi evidenciákra, addig a tudományos ismeret megfigyelések közötti viszonyt jelent. A tudományos ismeret nem igaz vagy hamis, hanem konzisztens a megfigyelésekkel és a korábbi ismeretekkel. A hit és a tudomány által feltett közös kérdések: Hogyan és mikor keletkezett a világegye-

tem? Miként és mikor alakult ki az élet és az ember?

A tudomány és a vallás kapcsolatáról négy nagy európai gondolkodótól idézett: **Louis Pasteur:** *A felületes tudomány elválaszt Istentől, de az elmélyült tudomány visszavezet hozzá.* **Werner Heisenberg:** *Engem nem érdekelt Isten léte, de munkám során találkoztam vele.* **Eötvös József:** *A tudás hatalom, és hatalmunk szűk korlátait is megmutatja. Minél messzebbre jutunk tudományunkban, annál inkább érezzük a hit szükségességét.* És végül **Max Planck:** *Bárhová nézünk, sohasem találunk ellentmondást a vallás és a tudomány között, inkább teljes összhangot minden lényeges pontban.*

A hit és a tudomány közötti konfliktusról professzor úr elmondta, hogy ezek tulajdonképpen ideák közötti konfliktusok, melyeknek filozófiai, kulturális és történelmi vonatkozásai vannak (pl. az ateizmus), illetve sokszor hibás, gyakran szándékos logikai következtetésen alapulnak. Az utóbbi évek tudományos felfedezései (pl. kvantummechanika - a mai tudomány legfontosabb megállapításai kvantummechanikai alapokon nyugszanak) egyre inkább feloldják ezeket a konfliktusokat. A mai helyzetben elmondható, hogy **a hit és nélkül, akárcsak a tudomány hit nélkül veszélyes.**

Világegyetemünk megtervezett, melynek kezdete az ősrobbanás volt,

s a tudomány ezzel kapcsolatban az idő, tér, anyag, mozgás és teljesítmény mennyiségeiben gondolkodik. Már az első, az embernek szóló isteni üzenet arra hatalmazza fel őt, hogy ellenőrizze a világegyetem minden történéseit. **Az idő csak anyaggal együtt értelmezhető, ám Isten az idők kezdete előtt is létezett és anyagon felüli!**

Az univerzumban mindent törvények szabályoznak. A természeti törvények egyenes következményei, hogy a törvények törvényalkotót feltételeznek, és azok konzisztensek a teremtéssel.

Az élet keletkezésével kapcsolatban professzor úr két véleményét idézett: a Nobel-díjas **Francis Crick professzort**, aki szerint: *Az élet keletkezése majdhogynem csoda, mivel oly sok feltételnek kellett teljesülnie ahhoz, hogy ez a folyamat beinduljon*, ill. az amerikai **Harold Klein professzort:** *A leg-*

egyszerűbb baktérium is olyan rettenetesen komplikált, hogy szinte lehetetlen elképzelni, hogyan keletkezett.

Kroó professzor szerint az ateizmus ugyanúgy hit kérdése, mint a teizmus; mi több, a tudományban is szükség van a hitre. Az ateizmus nem a tudományból fakad, sőt egyre kevésbé összeegyeztethető vele. A teizmus viszont egyre inkább harmonizál a tudomány legújabb eredményeivel. Érdekes módon a Szentírás számos olyan megállapítást tartalmaz, amit a modern tudomány csak a közelmúltban tárt fel. Végül a záró diaképen egy Biblia volt látható, melyhez a következő mondat csatlakozott: **OLVASD E KÖNYVET, MIELŐTT TALÁLKOZOL A SZERZŐVEL!**

■ EGRSZEGI BÉLA

Schulek Mátyástól búcsúztunk

Isten maga a szeretet.

ERŐS VÁR A MI ISTENÜNK, SZERETETT GYÜLEKEZET!

Szeretettel köszöntök mindenkit itt a kelenföldi evangélikus templomban, mai istentiszteletünkön, ahol búcsúztunk és hálát adunk.

Búcsúztunk Schulek Mátyástól, Matyi bácsitól, és hálát adunk az ő életéért

és szolgálataért, mely rengeteg szállal kötődött ehhez a templomhoz, ehhez a gyülekezethez.

A gyülekezet vezetőjeként az egész gyülekezetünk nevében adok hálát az Örökkévalónak, Matyi bácsi lelkesi,

presbiteri, tiszteletbeli presbiteri, tanítói hivatásáért, és azért a sok-sok mindenért, amit kaphattunk és kaphattam tőle, amit tanulhattunk és tanulhattam tőle.

Mindig azt mondta nekem a családi istentiszteletek előtt és után, ami ugyebár a szíve csücske volt: „Tamás, tudod az nekem nagyon fontos, hogy a szeretet-kör körbe érjen a legvégén...”

A mai istentisztelet a szó minden értelmében családi istentisztelet... Ahol megvan a helye a hangnak és a csendnek, az éneknek és a G-rendnek, az evangéliumnak és az imádságnak... a

búcsú és a hálaadás, a gyász és a feltámadásba vetett hit könnyeinek is...

Legyen az Örökkévaló áldása a mai családi istentiszteletünkön... ebben a mai közösségben,

ahol Matyi bácsi kezét fogva, ki-ki beállhat ebbe a mennyei szeretet-körbe, ami körbe ér...

Bizony mondom nektek körbe ér... a velünk vándorló Jézus által, aki-ről most egyes szám első személyben mondhatjuk el, énekelhetjük el: Velem vándorol utamon Jézus...

■ GÁNC S TAMÁS

„...a szeretetnél nincs nagyobb”

(Schulek Máttyás emlékére)

Kicsit több mint egy esztendeje készült az az interjú, amelyben Schulek Máttyás, mindannyiunk kedves Matyi bácsija elmondta, hogyan is indult újra útjára a Deák Téri Evangélikus Gimnázium. A beszélgetés utolsó kérdése az volt, mit üzen az alapító igazgató ma, huszonöt évvel később, szeretett iskolájának. Máttyás nem sokat gondolkodott, s – ahogy szokta – a szemüvege fölött átnézve, csendesesen azt mondta: „...a szeretetnél nincs nagyobb.”

Ezt mindannyian meg is tapasztaltuk, akiknek az az öröm és kiváltság jutott, hogy ismerhettük őt. Máttyás nagyon szerette a családját, a gyülekezetét, barátait, kollégáit, diákjait. Szeretett olvasni, zenét hallgatni, beszélgetni, a bélyegeit rendezgetni. A vicceken (a sajátjain is) jókat nevetett, aztán büszkén mutatta a kamrája polcain sorakozó rubinvörös meggyelkvárokat, aranyló sárgabarackdzsemet, mert főzni is nagyon szeretett. Évekig hozta az iskolába a maga készítette savanyúságokat (nekem mindig fahéj nélkül a szilvát: tudta, hogy fahéjat

nem ehetek); néha még ma is keressük kollégáimmal az üvegeket a hűtőben...

Szeretett adni: iskolája könyvtárát az évek során milliós értékkel gyarapította; tudását, bölcsességét boldogan osztotta meg másokkal, de szívesen hallott új dolgokról, s élete végéig hűségesen követte a gimnázium eseményeit, szíven viselte sorsát. Hisz „a szeretetnél nincs nagyobb”.

Bátor lélekkel viselte élete megpróbáltatásait, s mindegyikről úgy beszélt mint Isten bölcs ajándékáról, amely által jobb ember lett.

Nagyon jó ember volt. Jósága hiteles cselekedeteiben is megmutatkozott,

s aki a közelében lehetett, megbizonyosodott arról, hogy „a szeretetnél nincs nagyobb”.

Amikor utoljára láttam Máttyást, ő már csak az Urat látta, aki – ahogy Máttyás fogalmazta gyakran – mindig a tenyerén hordta. Akkor éjszaka magához is emelte a tenyerén.

Egyik lányom azt mondta, hogy valami nagyon fontosról maradt le, aki Matyi bácsit nem ismerte. Igaza van.

Mert a szeretetnél nincs nagyobb.

■ K. SEBESTYÉN NÓRA

Közeledjétek Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg a kezeteket, ti bűnösök, és szenteljétek meg a szíveteket, ti kétlelkűek. Jk 4, 8

JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD!

Isten országa eljön ugyan önmagától, a mi imádságunk nélkül is, de mi azt kérjük ebben az imádságban, hogy mihozzánk is eljöjjön.

Így magyarázza Luther a Kiskátéjában a Miatyánk második kérését. És ez igaz is. – Eljön! Biztosan eljön!

Lehetne ez egy egyetemes keresztény adventi köszöntés. És „nem lán-gol a szívünk?” Nem vagyunk izga-

lomban a jövele miatt? De. Lehet. Lehet, hogy éppen azért, mert nem tiszta a lelkiismeretünk. Hogyan lehet a szerelmünket rossz lelkiismerettel magunkhoz ölelni? Hogyan lehet az újszülöttünket rossz lelkiismerettel a karunkban tartani? Nem kitakarítjuk és felcicomázzuk kisbabánk érkezése előtt nagy gonddal és izgalommal a lakásunkat, és aggódunk, hogy mivel nem vagyunk még készen?

„Hozzánk” jön az Isten. „Átjössz hozzánk?” – kérdezzük a bizalmas ba-

rátainktól. Isten „átjön hozzánk”. De mit fog találni bennünk és nálunk? Régen az adventi időszakot kisbőjtnek nevezték. A böjt, testi értelemben kitakarítja a sok salakanyagot. De, hogy ez a „hozzánk, nálunk” igazi templom legyen, a Szentírásban kinyilatkoztatott Ige, és a Szentlélek seprűje kell. Lehet, hogy a már szinte szervült bűneinket nem is kiséperni, de levágni kell, hogy életre keljen a testünk, lelkünk; újjászülessünk és új vér buzogjon bennünk. Ehhez nem elég egy kicsit beengedni, közel engedni az Isten igéjét, hanem teljesen át kell adni neki a terepet lakáskulccsal, forgalmival, fiókokkal, számító-

géppel, telefonnal, álmainkkal, vágyainkkal, titkainkkal együtt. Nem lehet tizenkettedik, lezárt szobánk, rejtek kuckónk. Önmagunkat kell most beadni teljes nagy szervizre. Nincs rejtegetni való. És lehet, hogy le kell cserélni dolgainkat. Nem lehetünk kételkedők. Mert közelít az Isten!

- Eljön! Biztosan eljön! Átjön hozzánk az Isten. De ha eljön, vajon mit talál minálunk? Közeledetek Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg a kezeteket, ti bűnösök, és szenteljétek meg a szíveteket, ti kételkedők.

■ KOMÁROMI BENDEK

Karácsony. A legendák szent ünnepe, amely a legszebb, a legdicsebb valamennyi közt. Karácsony... e szónál millió szív dobban össze, s millió ajkról hangzik fel a hála, a zsolozsma a nagy mindenség Urához, aki beváltá az ígéretet, s Megváltót adott a bűnös emberiségnek. Ünnepet ül az egész keresztyén világ. Ünnepel a szegény és gazdag egyaránt. Igen, a szegény ember... Valamikor, régen mennyire más volt e kép. Odakünn a fagyos, hideg szél süvölt, kísértetiesen rázva a szegény hajlékok rozszant ablakfáit. A vastag hólepel mint fehér szemfedő messze úgy terül el beborítva mindent fagyos leplével. Mindent, ameddig a szem lát. Mintha minden élet megszűnt volna, oly némaság mindenütt. Csak a szél süvölt könyörtelen, irgalmatlanul. ...Szegényes, kicsi szoba. Az ablakok papírral vannak be ragasztva, a kis pléhkályhában régen kiégett az utolsó hasáb fa. A család fő az asztalnál ül,

könyökére támasztva a fejét... Gondolkozik. Vajon mire gondol - a béke ünnepén? - Mit eszünk holnap! - tör ki a sóhajlás kebléből. ...Holnap... s azután! Íme az egyik karácsony. Ez most a jelen... Mintha megváltozott volna a természet rendje, napfényes idő, tavaszi lég, hogy valóban elhitesse velünk a tavaszt. Ünnepel az egész világ - a szegény ember is. És a szegény ember öröme, békéje kétszeres. A télnek, fagnak nyoma sincs, és a hideg, a kegyetlen hideg nem emésztette fel még utolsó filléreit. Még egy kis karácsonyfára is telik, s az apróság ujjong, örült a krisztkindlinek, amely gondoskodik a szegény gyerekekről is. Karácsony van... A szegények karácsonya!...

Ady Endre (Nagyváradai Napló 1901. december 25.)

Florida, a napsütötte állam

Szeptember 11-én érkeztem Floridába a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasaként. Feladatom, hogy segítsem a helyi magyar közösséget kultúránk megőrzésében, hagyományaink ápolásában. Fogadószerveztem a Hungarian Christian Society/Petőfi Kulturális Egyesület, melynek hatalmas közösségi háza van Veniceben. Itt szervezem kis cserkészcsapatok programjait, népdalkört, nyugdíjas klubot, illetve részt veszek minden esemény lebonyolításában, melyek jellemzően ökumenikus istentisztelettel egybekötött ebédek, illetve vacsorával társuló táncos estek. Van jó pár elektronikusan végzendő felada-

tom is, például az otthoni Hírlevélnek megfelelő havi Híradók szerkesztése.

Meglepően sok magyar él Floridában, csak itt nálunk, Sarasota megyében mintegy 15 ezer fő. Különböző vezető egyéniségek igyekeznek magyar közösségeket szervezni. Sajnos nagyon gyakran ütköznek érdekeik, pedig a cél mindenki számára azonos. Otthoni közösségeimben azt tapasztaltam, hogy még különböző vélemények esetén is lehet értelmes vitát folytatni – ezt hiányolom innen.

Mindemellett természetesen pozitívumokat is bőven tapasztalok. A természet lenyűgöző, az időjárás kellemes (novemberben még bőven

20°C fölé megy a hőmérséklet napközben). Ezért is költöznek ide sokan az északabbi államokból nyugdíjas korukra. A jólétnek köszönhetően idős korukra is aktívak maradnak a helyiek, s az átlagéletkor is jóval magasabb az otthoninál. Szeretem hallgatni az öregek visszaemlékezéseit, Amerikába jutásuk történetét, sokat tanulok általuk.

A jólét csapdákat is rejt: könnyű elfeledkezni róla, hogy a világon egyáltalán nem mindenkinek megy ilyen jól. Újdonságként szokott hatni, ha a műanyag hulladék káros voltát hozom szóba, és hihetetlen megdöbbenés tükröződik az arcokon, mikor

megtudják, hogy autó helyett főként biciklivel közlekedem. Európában felelősségteljesebb a kollektív gondolkodás, ezt megbecsülöm!

Rengeteget jut eszembe Kelenföld. Többször is álmodtam már a templomépülettel, ottani szervezkedéssel. Büszkén mutogatom a Kelenföldi asztalok körül című szakácskönyvünket, észrevettem, hogy sokat mesélek gyülekezetünkről és cserkészcsapatunkról az ittenieknek. Jólesik arra gondolni, hogy júniusban ismét ebben a biztonságos közegben lehetek.

■ BENCE KATA

Tajvani élmények

Idén diplomáztam az ELTE kínai szakán, tavasszal pedig megpályáztam és elnyertem egy 12 hónapra szóló tajvani ösztöndíjat (Huayu Enrichment Scholarship), így jelenleg egy tajvani egyetemen tanulok kínai nyelvet. Szeptember elején, egy közel egynapos utazás után érkeztem meg Tajvanra, és azóta a sziget déli részén fekvő Tajnan városában élek. A National Cheng Kung University (NCKU) nyelviskolájába járok órákra és az egyik egyetemi kollégiumban lakom, ahol a tajvani diákok mellett

sok hozzám hasonló, kínai nyelvet tanuló külföldi diák is van.

Bár a kezdet nem volt zökkenőmentes, hamar a szívemhez nőtt ez a hely. Több híres turistalátványosság is található itt, emellett gyönyörű, homokos tengerpartja van a városnak. A tajvaniak gyakran dicsérik a helyi konyhát, és a vállalkozó kedvűek az éjszakai piacokon a legkülönfélébb ínycsiklandókat (legyen az bűdös tofu, egészben sült polip vagy éppen korianderrel és mogoróval megszórta mangófagy) is kipróbálhatják.

Európai szemmel a helyi közlekedés elég kaotikusnak tűnhet, gyalogosként és járművel is nagyon kell figyelni, de hamar hozzászokik az ember. A tömegközlekedés itt Tajnanban nem igazán jó, viszont nincs is rá nagy igény, mert a helyiek döntő többsége robogóval közlekedik, ami nem csak praktikus és gyors, de ha kell, akár az egész család és a kutya is felfér rá. A tajvani emberek általában lazán veszik az életet, érdeklődő, nyitott, pozitív gondolkodású nép. Tajvanon híresen jó a közbiztonság és tapasztalatom szerint nagyon segítőkészek az emberek. A többségük többé-kevésbé beszél angolul, de annak mindig nagyon örülnek, ha egy külföldi kínaiul szólal meg.

Szeptember óta az egyetem közelében lévő Jó Pásztor templom evangélikus gyülekezetébe járok. A gyülekezet nagy részét tajvani hívek teszik ki, és az istentisztelet kínai nyelven

folyik. Az egyetem közelsége miatt nagy számban vagyunk egyetemisták, és nagyon aktív a közösségi élet. Heti rendszerességgel tartanak kicsoportos foglalkozásokat és imaalkalmakat, gyakran vannak közös ebédek és vacsorák. Emellett kirándulásokat szerveznek, angolt és zenét is tanítanak az érdeklődőknek. Én például nemrég a gyülekezet által meghirdetett óra keretében kezdtem el gitározni tanulni.

Számomra különösen nagy élmény volt, mikor október végén a templom fennállásának 60. évfordulóját ünnepeltük. Ekkor a szokásos vasárnapi istentiszteletet egy kora délután kezdődő, estébe nyúló ünnepség követte, hálaadó istentisztelettel, közös imával és vacsorával a gyülekezeti termekben. Innentől már kötetlenebb volt a program, estefelé pedig elkezdődött a tajvani életérzéshez elengedhetetlen karaoke, ahol a vállalkozó szellemű

gyülekezeti tagok előadásában keresztény daltól a kínai rapig mindent hallhattunk. Hálát adok Istennek, hogy ennek a tajvani gyülekezetnek a tagja lehetek, és hogy nekik köszönhetően itt, a világ másik végében is otthon érezhetem magam.

■ AGÓCS HELGA

Glenn S. Sunshine:
A Reformáció fotelteológusoknak
 (Kolozsvár: Koniónia, 2017)

„Találkozunk 500 év múlva” – olvasható a borító közepén vidáman tekergő feliratszalagon. A tulajdonképpeni cím: A reformáció fotelteológusoknak –arról szól, hogyan kerülünk képbe az egyháztörténelem nevezetes szakaszával csupán egy kényelmes fotel és egy könyv segítségével. Glenn S. Sunshine kétségtelenül szellemes kötete közérthetőségre törekedve, egyszerűen, s egyáltalán nem

„szájbarágósan” követi lépésről lépésre a reformáció mozgalmát. A mű igazán szellemes hangvételű, néhol talán kissé túl könnyed is, de összességében igen alapos és részletes összefoglalóját adja a reformáció történetének a tizenötödik századi előzményektől a harmincéves háború befejezéséig. A szerző érzékletesen megírt fejezetekben mutatja be a kor leghíresebb személyiségeit Rotterdami Erasmustól Philip Melancthonig, s érthető, mégis elmélyült és részletekbe menő eszmefuttatásokkal avatja be – szándéka szerint ifjú – olvasóit olyan, rendszerint csak felületesen ismert problémák igazi valójába, mint a predestináció tana, miben különbözött a lutheri és a kálvini úrvacsoratan, mi köze volt Kálvinnak az antitrinitárius Szervét Mihály halálához, vagy miképpen gondolkodott Luther a szentségekről és a gyónásról. A mindvégig humoros és friss szellemű kötet egyes fejezeteinek végén található kérdésfelvetések fiatalokat, felnőtteket, „fotelteológusokat” egyaránt elmélkedésre sarkallnak, amiért is mindenkinek bátran ajánlható.

Forrás: Új Könyvek, 2018/14.
 Könyvtárellátó.

ŐSZI GYŰLEKEZETI HÉTVEGE

Látogatás az evangélikus múzeumban

A szombat délelőtti vetélkedőn

Közös főzés szombaton

Városnézés a vendégeinkkel

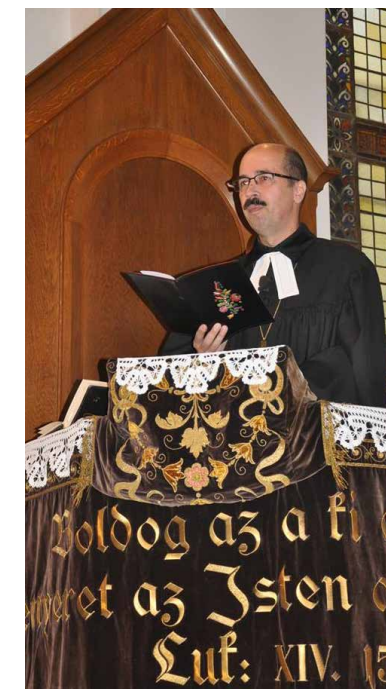
Asztalközösség

A terített asztal

Vendégeink köszöntése

Kondor Péter püspök hirdette közöttünk Isten igéjét

Szombat reggeli bemelegítő ének

A szombati koncert

A háziasszonyok vasárnap reggel

Gyülekezetünk életéből

Szeptember és október hónapban lelkeszeink látták el a **kórházi istentiszteleteket** a Szent Imre Kórházban.

Izgalmas témák kerültek terítékre a **Férfikör** (FÉK) októberi és novemberi összejövetelein. Dr. Csaba László testvérünk a Concupiscetia (testi vágy-kívánság) témakörében ismertette Luther és Augustinus vitáját, Prof. Dr. Kroó Norber akadémikus kutatófizikus pedig *Tudomány, Biblia és hit* címmel tartott ugyancsak érdekes előadást (1. beszámolót).

A templomunk felszentelésének 90. évfordulója alakalmából szervezett **őszi gyülekezeti hétvégén** (október 21–23.) vendégünk volt a **sepsiszentgyörgyi testvérgyülekezetünk** 8 fős küldöttsége – Zelenák József esperes úr vezetésével, valamint a **finn herttoniemi-i (Helsinki) testvérgyülekezet** képviselőiben a Rantasalo lelkész házaspár (Kersti és Jaakko, a hétvégéről l. a beszámolókat).

Október 27-én, **őszi szeretetvendégységünkön** a *Reformáció 500* című sorozatunk folytatásaként A *Szepesség evangélikus hagyományai* címmel az országos levéltár vezetője, Czenthe

Miklós tartott vetített képes előadást (további részletek l. beszámolót).

November 25-én, **Örökélet vasárnapján** a 8 órás istentiszteleten Komáromi Benedek hatodévesünk, a 10.30-ason pedig Dr. Reuss András nyugdíjas teológiai tanár hirdette Isten ígését közöttünk. Ezen a vasárnapon emlékeztünk meg az előző egy évben előrement testvéreinkről is.

November 28-án a **Bibliaiskola** közös alkalmat tartott a **teológia kihelyezett homiletikai szemináriumának** hallgatóságával. Egy teológus igehirdetésének elhangzását követően közösen értékeltünk ki az elhangzottakat.

Ádvent első vasárnapján a 10.30-es istentiszteleten volt **konfirmandusaink bemutatkozása**, melyen bekapcsolódtak a liturgikus szolgálatba.

December 1-jén a Szent Margit Gimnázium protestáns diákjai **lelki napot** tartottak, ahol Wycliffe misszionáriusok voltak a vendégeink, akik a ssendes-óceáni Vanuatu szigetcsoporthoz tartoznak. Ugyanezen a napon délután 15 órától tartottunk **ádventi kézműves délutánt** gyülekezetünk gyermekeinek.

Ádvent első vasárnapján az Allee melletti téren meggyújtották **Újbuda ádventi koszorújának** első gyertyáját. Igei gondolattal többek között Gáncs Tamás szolgált.

Az októberben alakult **Apakör** decemberi alkalmán Holop Szilveszter testvérünk tartott érdekes bevezetőt a kisgyermeknevelés különböző teóriáiról és alapelveiről.

Ádvent 3. vasárnapján, december 16-án, vasárnap a 10.30-as istentisztelet keretében lesz a **gyermekek kará-**

csonyvára mősora. Egyúttal szeretettel hívjuk és várjuk gyülekezetünk családait és gyermekeit a **karácsonyi gyermek istentiszteletre is**, mely Karácsony ünnepén (december 25-én) párhuzamosan a 10.30-as istentisztelettel lesz a gyülekezeti teremben. Érkezés a templomba!

2019. február 9-én, délután 16.30-kor szeretetvendégség lesz a gyülekezetünkben, melyen **dr. Kőszeghy Miklós**, az Ószövetség professzora lesz a vendégünk.

„25 kiló arany” a BAGázsnak

A 2017-18-as tanévben a kelenföldi evangélikus gyülekezet meghirdette az Adj egy 5-öst adománygyűjtő akcióját. Egy óriási üveg akváriumban gyűjtötték egész évben az 5 forintosokat. Összesen több mint 25 kg 5 forintos gyűlt össze, melynek összege végül 53.765 Ft lett. Szeretnénk megköszönni mindazoknak, akik egész évben gyűjtötték az ötösöket gyülekezeten „innen és túl”. Az adományt eljuttattuk a BAGázs Közhasznú Egyesülethez, hiszen már tavaly ősszel megneveztük az általunk támogatott szervezetet. Legyen az Örökkévaló áldása az adományon, az

adakozókon és az egyesület nagyon értékes és fontos szolgálatán egyaránt!”

A BAGázs 2010 óta működik a bagi cigánytelepen a társadalmi esélyegyenlőség elősegítéséért. Önkéntesek és helyiek bevonásával dolgoznak egy olyan befogadó és elfogadó társadalomért, ahol a romáknak is esélyük van a céljaik elérésére.

Ahogy az ott dolgozó önkéntesek megfogalmazták: „Abban hiszünk, hogy az egyenlőség megteremtésében mindkét oldalon felelőssége van: a többségi társadalom felelőssége az előítéletek lebontása és az aktív

befogadás, a kisebbségi társadalomé pedig a közösség felvállalása és a saját fejlődéséért végzett munka. Ezért egyik legfontosabb alapelvünk, hogy nem adakozunk a kisebbségi társadalom tagjainak, hanem esélyt, segítséget nyújtunk a fejlődéshez, és mellérendelt viszonyban, együtt dolgozunk a céljainkért.” A BAGázs 2017 tavaszától a dányi telepen is elindította programjait, amelyekről részletesebb információ a www.bagazs.org honlapon, illetve a facebook-on (www.facebook.com/bagazsegyesulet/) található.

Karácsonyi Örömszene

Karácsony másodnapján, december 26-án délelőtt „örömszenére” hívjuk testvéreinket. Mindenkit örömmel fogadunk, aki szívesen énekel vagy hangszerén játszik az alkalmi együttesben. A próba 9.15-kor kezdődik a karzaton.

Idén Händel Messiásának a karácsonyi jelenetét készülünk előadni a 12-től a 17. tételig. Két kórustétel van ebben a szakaszban: For Unto Us a Child is Born és Glory to God. (A művet mi magyarul énekeljük majd.)

Aki előre szeretne készülni, a kottát megtalálja a következő internetes oldalon:

[https://imslp.org/wiki/Messiah,_HWV_56_\(Handel,_George_Frideric\)](https://imslp.org/wiki/Messiah,_HWV_56_(Handel,_George_Frideric))

Lehetőség van az egyes szólamok gyakorlására a http://www.cyberbass.com/Major_Works/Handel_GF/Handel_Messiah.htm oldal használatával.

■ BENCE GÁBOR ÉS NÉMETH SÁNDOR KÁNTOROK

„NEKEM AZ OLYAN ÁDVENT TETSZIK...”

Egy igeszakasz – három igehirdető – négy muzsikusz
 adventi zenés áhítatok a kelenföldi evangélikus templomban

„Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a jogtalanul fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény hajléktalant, ha meztelen embert látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől! Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás, és hamar beheged a sebed. Igazságod jár előtted, és az ÚR dicsősége lesz mögötted. Ha segítségül hívod az URat, ő válaszol, ha kiáltasz, ezt mondja: Itt vagyok! Ha majd senkire sem raksz jármot, nem mutogatsz ujjal, és nem beszélsz álnokul, Iha falatodat megosztod az éhezővel, és jól tartod a nincstelenit, akkor fölragyog a sötétben világosságod, és homályod olyan lesz, mint a déli napfény. Az ÚR vezet majd szüntelen; kopár földön is jól tart téged, és csonthajdat megerősíti. Olyan leszel, mint a jól öntözött kert, mint a forrás, amelyből nem fogy ki a víz.”

(Ézs 58,6-11)

2018. december 5.

18:00

igehirdető: Czöndör István lelkész, Csövár-Penc
 muzsikuskok: Eredics Béla (ének), Németh Sándor (orgona)

2018. december 12.

18:00

igehirdető: Réz-Nagy Zoltán lelkész, Evangélikus Hittudományi Egyetem
 muzsikuskok: Németh Zsuzsa (orgona)

2018. december 19.

18:00

igehirdető: Donáth László lelkész, Csillaghegy-Békásmegyér
 muzsikuskok: Gerencsér Zoltán (hegedű), Németh Sándor (orgona)

Művészeti vezető: Németh Sándor

A sorozat házigazdája és liturgusa: Gáncs Tamás igazgató lelkész

A belépés díjlan! A perselypénzt gyülekezetünk hajléktalanokat és rászorulókat segítő, egész évben zajló szolgálatára gyűjtjük! Áldzatvállalásukat előre is köszönjük!

kelenfold.lutheran.hu

Kedves Gyülekezet!

Örömmel és szeretettel értesítünk benneteket, hogy 2019. május 18–19-én lesz a konfirmációnk. Márti néni vezetésével készülünk fel erre a jeles alkalomra, amit már nagy örömmel és izgalommal várunk! Kérünk benneteket, hogy hordozzatok minket imádságban, és májusban hallgassátok meg fogadalomtételünket.

Üdvözlettel:

Baranyai Erik Szindbád, Berczeli Luca Lili, Bilsiczky Ádám, Fejér Orsolya, Kovács Bálint, Körmendy-Tóth András, Missura Márta Panna.

Ádventi jótékonysági vásár
a Kelenföldi Evangélikus Templomban

Dec. 2.: előrendelt koszorúk átvétele a templom előterében.
Dec. 9. és 16.: vásár a tanácsteremben.

**Nézz körül!
Vedd észre!
Segíts!**

Támogatottak:
Fikisha Kenya Utcagyerek Program
MEVISZ Bárka

December 2-án, farkasréti templomunk felszentelésének 24. évfordulóját ünnepeltük, ahol Gáncs Tamás igazgató lelkész megáldotta az automatizált harangot, mely az istentisztelet kezdetét jelzi, és megszólal a Miatyánk elmondása alatt is minden vasárnap. **Soli Dei Gloria!**

Hívogatás

Gyülekezeti szolgálatunkhoz évtizedek óta hozzátartozik kórházi istentiszteletek tartása is. Kerületünk több protestáns felekezetével összefogva évente két hónap jut nekünk, ami nyolc istentiszteletet jelent. Az istentiszteletek péntekenként, délután 4 órától vannak a Szent Imre Kórházban. Az alkalmat megelőzi a hívogatás, amikor az ebben a munkaágban szolgáló testvérek kórteremről-kórteremre járva értesítik, illetve hívják az osztályokon fekvő betegeket az istentiszteletre. Aki ágyhoz kötött, azokkal beszélgetnek, illetve felolvasnak a Bibliából néhány bátorító igeverset, illetve jelzik, ha valaki úrvacsorát igényel. Volt olyan alkalom, amikor karácsony előtt valaki jelezte, hogy úrvacsorát szeret-

ne, és amikor megérkeztem, híre ment, hogy „lehet ilyet kérni”. Végül olyan sok kórterembe kellett mennem, hogy ki kellett szaladnia valakinek a közelben lévő élelmiszerboltba, hogy bort és kenyeret hozzon. Többször volt olyan alkalom, hogy e szolgálat során talákoztunk egy-egy régen látott testvérrel.

Fontos része ennek a szolgálatnak a hívogatás. Hosszú éveken keresztül hűséges evangélikus testvérek is végezték ezt a feladatot, de az idő előrehaladtával ebből a szolgálatból immáron kimaradtak. Szeretnénk bátorítani mindenkit, hogy aki indíttatást érez magában ilyenféle szolgálatra, bátran jelentkezzen.

■ BLÁZY ÁRPÁDNÉ

Hivatali rend

Lelkészek beosztása:

BLÁZY ÁRPÁDNÉ: hétfő 10-12, csütörtök 10-12 (szabadnap: szerda)
BLÁZY ÁRPÁD: kedd, péntek 10-12 (szabadnap: csütörtök)
GÁNCs TAMÁS: szerda 10-12, csütörtök 17-19 (szabadnap: hétfő)
PÖRÖNTŐ EDINA egyházi szabadnapja a csütörtök.

Lelkészi hivatal:

1114 Budapest,
Bocskai út 10.
Hétfő-péntek 9–13 óra,
Csütörtök 17–19 óra.

Telefonszámok

Lelkészi hivatal	1/361-2159
GÁNCs TAMÁS igazgató lelkész	20/824-3703
BLÁZY ÁRPÁD parókus lelkész	20/824-2907
BLÁZY ÁRPÁDNÉ másodlelkész	20/391-3711
GOMBKÖTŐ BEÁTA hitoktató	20/824-8072
BUDAY DORKA hitoktató	20/824-5370
BENCE GÁBOR kántor, karnagy	20/824-4524
NÉMETH SÁNDOR kántor	20/824-2762
PÖRÖNTŐ EDINA egyházi	30/846-1656
TÖRÖK LAJOS másodegyházi	20/464-4554

Kelenföldi Evangélikus Hírlevél

A Budapest-Kelenföldi
Evangélikus Egyházközség
ingyenes lapja

1114 Budapest, Bocskai út 10.,
kelenfold@lutheran.hu,
http://kelenfold.lutheran.hu
Fent vagyunk a Facebookon:

Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet
Szerkesztőség: BERNHARDT DÓRA,
BLÁZY ÁRPÁD, BLÁZY ÁRPÁDNÉ, GÁNCs TAMÁS,
HARMATI BÉLÁNÉ, ITTÉS-VENÁSCH ESZTER,
SZABÓ KINGA, KOMÁROMI BENEDEK

Szerkesztőségi ügyekben kereshető:
BERNHARDT DÓRA (dorabe3@gmail.com)

Megjelent 500 példányban.
Egy példány nyomdai előállítás
költsége 100 forint. A lap készítéséhez
adományokat elfogadunk, melyeket
a templomi perselybe kérünk betenni.

Felelős kiadó: SZEPESFALVY ÁKOS
Nyomdai előkészítés: KOVÁCS ANDRÁS
Nyomdai kivitelezés: VAREG HUNGARY KFT.
(www.vareg.hu)
Felelős vezető: EGYED MÁRTON

Tartalomjegyzék

Hangoló

A szegénnyé lett isten – „karácsony kétszer” 3
Szeretetéhség 4

Beszélgetősarok

Kelenföldi asztalok körül 5
Kicsoda a szakállas bácsi? 7
Orgona, énekóra, pingpong 9

Montázs

A 90 éves templom történetéből 12
”Kittos ystävysseurakunta Kelenföld” 13
Szülőként a gyermek-bibliakörrel 14
A szepesség evangélikus hagyományai 14
Kapukód 3D-ben 16

Lélekelmelő

Biblia, tudomány, hit 17
Schulek Mátyástól búcsúztunk 19
„...a szeretetnél nincs nagyobb” 20

Kitekintő

Florida a napsütötte állam 21
Tajvani élmények 22

Ajánló

A Reformáció fotelteológusoknak 26
Nézegető 27

Hírek, események

Gyülekezetünk életéből 30
„25 kiló arany” a BAGázsnak 31
Karácsonyi Örömszene 32
Hivogatás 35

A Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet

ISTENTISZTELETI RENDJE

2018 ÁDVENT 1. vasárnapjától – 2019 VÍZKERESZT ünnepéig

„Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét.” (Jn 1,14)

December 2. Ádvent 1. Vasárnapja	
8 óra úrv.	Blázy Árpádné
9 óra (Farkasrét)	Gáncs Tamás
9.30 óra úrv.	Blázy Árpád és Komáromi Benedek – Családi
10.30 óra úrv.	Blázy Árpádné
18 óra	Gáncs Tamás /Vespera/
December 9. Ádvent 2. vasárnapja – ádventi vásárral	
8 óra úrv.	Gáncs Tamás
9 óra (Farkasrét)	Blázy Árpádné
10.30 óra úrv.	Gáncs Tamás – Énekkar szolgálata
18 óra	Blázy Árpádné –Vespera
December 16. Ádvent 3. Vasárnapja	
8 óra úrv.	Blázy Árpádné
9 óra (Farkasrét)	Komáromi Benedek /lit. Blázy Árpád/
10.30 óra úrv.	Blázy Árpádné – Zenés /betlehemezés/
18 óra	Komáromi Benedek – Vespera /lit. Blázy Árpád/
December 23. Ádvent 4. Vasárnapja	
8 óra úrv.	Blázy Árpád
9 óra (Farkasrét)	Gáncs Tamás
10.30 óra úrv.	Blázy Árpád
18 óra	Gáncs Tamás – Vespera
December 24. Karácsony este	
14.30 óra (Farkasrét)	Blázy Árpádné
16 óra úrv.	Blázy Árpádné
December 25. Karácsony ünnepe	
8 óra úrv.	Gáncs Tamás
9 óra (Farkasrét)	Blázy Árpádné
10.30 óra úrv.	Blázy Árpád – Gyermekistentisztelet
10.30 óra úrv.	Gáncs Tamás – Énekkar szolgálata
18 óra	Blázy Árpádné

December 26. Karácsony 2. napja	
8 óra úrv.	Blázy Árpád
9 óra (Farkasrét) úrv.	Rezessy Miklós
10.30 óra úrv.	Blázy Árpád – Örömmzenés
December 30. Karácsony utáni vasárnap	
8 óra úrv.	Gáncs Tamás
9 óra (Farkasrét) úrv.	Kovács Áron
10.30 óra úrv.	Gáncs Tamás
18 óra	Rezessy Miklós
December 31. Óév	
18 óra	Gáncs Tamás
Január 1. Újév	
8 óra úrv.	Blázy Árpádné
9 óra (Farkasrét) úrv.	Blázy Árpád
10.30 óra úrv.	Blázy Árpádné
18 óra	Blázy Árpád
Január 6. Vízkereszt ünnepe	
8 óra úrv.	Gáncs Tamás
9 óra (Farkasrét)	Blázy Árpádné
9.30 óra úrv.	Blázy Árpád és Komáromi Benedek – Családi
10.30 óra úrv.	Gáncs Tamás
18 óra	Blázy Árpádné /Vespera/

A 2018-as egyházfenntartói járulékról

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik már rendezték az idei, 2018-as évre szóló egyházfenntartói járulék befizetését! Aki ezt esetleg még nem tette volna meg, az december 31-ig még pótolhatja (akár utalással, akár személyesen a lelkési hivatalban).

Áldozatvállalásukat előre is hálásan köszönjük!
az egyházköztség kibővített elnöksége

Kelenföldi gyülekezeti naptár | **2019**

KELENFÖLD KILENCVEN